

מסורת הש"ס

(א זצ"ק גנ, א) ז"ל צמה יעב"ז, א) [לעיל כב,]. (ד) [נשיה ל, ט] [נכוח לז, א] ז"ל זבנג,.

קטנה

תורה אור השלם

1. והפָּרָה הַלְבֵנָה וּבִישָׁה הַחֲמֵה בִּי מֶלֶךְ יְיָ צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וַיְגַד יַקְוִי קְבוּדִי:

שעיהו כד כג
מפר מחשבות
ערומים ולא העִשְׂקָה
יְדִיהֶם תוֹשִׁיחַ:

איוב ה יב
איש בי ידר נדר לֵךְ או השבע שבְּעֵבֶה לְאֶסֶר אֶסֶר על נפשו לא יחל דְּבָרוֹ כְּבָל הַדִּיצָא מִפּוּי יַעֲשֶׂה: במדבר ל ג

קטנה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ושקיה וכו' אדם אחד שנדר כל"ל ומתה מסת נמחק:
(ב) ד"ה דכתיב וכו' והאי וחסרה הכי משמע אומתי:
(ג) ד"ה ואי אמת וכו' ברישא הס"ד ואח"כ מ"ה ומי ידע וכו' כלומר מאי נשאל על הראשון דקאמ' סתמא הכי משמע או על חכם:
(ד) ד"ה ואי אמרת נשאל וכו' לדרבנן על מירוחו מצוי שאל ברישא כל"ל והד"ס:

קטנה

גליון הש"ס

גמ' מאן חביב. ענין זה מולין דף קיב ע"ב:

קטנה

פירוש הרא"ש

ושרקיה בינא. כי הפסוק בגדיו לפי שזאקצ בהנחת העולם וטח אותו צביט ואימיה לקמיה דרב חסדא שימיר לו נדרו:
מאן חביבם למבער בי הא מילתא. שהטעמו לישא אשה כדי שזאקצ ותיירו לו דקסבר דכנתן וכו' נתן פליגי ממי בשאלה אשה כתיב רב דבתריב והפירה הלבנה ובושה החמה. סימן בעלמא הוא ודריש וחסרה כנו והפירה ממי יפר אחר שחל הבנין כדאמרינן טודר כאלו צנה צמה וי"ג טעמא דרבי נתן משום דכתיב והפר את מרה אשר עליה דמשמע איסור שיחול עליה:
דבתריב בפר מחשבות ערובים. משנת מחשבה קודם שחל: שנאמר לא יחל דברו. וסמין ליה ככל היזאא מפיו יעשה אחר שחל הנדר רבא לדי עשיה או אמרינן וכו' איט מוחל אבל אחריס כו': ולפי שאשאל עליי. החכם שימיר לי נדרי אהיה מודר ממנו: נשאל על הראשונה. על הנחת פלוני ואו נאקר בהנחת החכם וישאל עליו ומשמע אבל קודם שנשאל לראשון לא מניחא שאלה על נדר החכם:
מי ידע הי קבא והי בתרא. מי יוכל לידע מלשון הברייתא אס

רש"י

ושרקיה טינא. טח פניו צטיט כדי שלא יכירהו רב חסדא כאלו היה אדם אחד (א) מהם שנדר שלא ישא אשה כדי שימיר לו דאפשר אילו היה מכירו לא היה ממיר לו: **מאן חכים למיעבד כי האי מילתא**. שדקדק בכך שהשיאו אשה קודם שישאל על נדרו כדי שיחול הנדר

עליו קודם שאלה דקסבר כרבי נתן

דאמר לא יפר הואיל ולא חל הנדר דרבי נתן דיינא הוא ונחית לעומקא דדינא א': **הכי נמי פליגי בשאלה**.

שאין נשאלין לחכם עד שיהא הנדר

חל עליו: **דכתיב וחסרה הלבנה**.

(ב) והא וחסרה דמשמע אימתי הוי

הפרה צומן שחל צנה ט' צנה היינו

נדר. רבי נתן לטעמיה דאמרי' הנודר

כאלו צנה צמה והמקיימו כו' והיינו

חל צנה חל בנין הנדר. ע"א

מסיפיה דקרא וחסרה הלבנה וצושה

החמה כדכתיב(ו) והיה אור הלבנה

כאור החמה האור החמה יהיה

שצמתיס וגו' דזהיהא שעתא חפרה

נהורא דהלבנה דעד השתא כי מלך

ה' זכאות על ישראל ולא קודם

שימלך וה"ה גבי נדר מבי חל עליה

הוא דמייפר ולא קודם שיחול: **דכתיב**

מפר מחשבות ערומים. דמשמע

מפר אפילו מחשבה בעלמא אף ע"פ

שלא חל הנדר עדיין: **אבל** צנדרים

שזריך שאלה לחכם דכרי הכל אינו

ממיר אא"כ חל הנדר כדכתיב לא

יחל דכרו דמשמע כל זמן שאין

שם מעשה בניו אלא דיבור בעלמא

שעדיין לא חל הנדר לא יחל החכם

והאי דדרשינן מייניה(ה) הוא אינו מוחל

אבל אחריס מוחלין לו צומן שחל

הנדר קאמר: **לימא מסייע ליה**.

לרב פפי דאילו בשאלה דכרי הכל

אינו [ממיר] עד שיחול הנדר: **קונס שאיני נהנה לפלוני ולכל מי**

שאשאל עליו. כלומר אס שאשאל עליו לשום חכם להמיר לי יהא

עלי קונס מה שאני נהנה לאותו חכם: **ואי אמרת**. דנשאלין לחכם

עד שלא חל הנדר אי בעי למישאל על המודר ברישא מיתשיל אי בעי

מיתשיל על חכם ברישא (א): **מאי נשאל** דקאמר סתמא דמשמע או

על החכם או על מודר: **לימא מסייע ליה**. מהכא קונס שאני

נהנה לפלוני דחל עליה נדר לאלתר והריני נויר לכשאשאל לחכם עליו:

נשאל על נדרי. שחל עליו ואח"כ נשאל נמי על זורו שלא חל עד שישאל

עליו: **ואי אמרת נשאל**. לחכם נמי אע"פ שלא חל הנדר וכי היכי

דפליגי בהפרה פליגי בשאלה וצדין הוא לדרבנן (ו) חל מירוחו: **שאל**

ברישא. לדיחיל לחכם לישראל על מירוחו תחילה ואחר כך על נדרו:

קטנה

בהפרה פליגי נמי בשאלה: **דכתיב לא יחל דכרו**. למימרא דלח לא הוי ציה מעשה דכדכרו דכור בעלמא משמע ולא חלות הנדר: **ולענין הלכה קיי"ל**

כרבנן דפליגי עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דאמר (לעיל פט.)

דאשת איש שאמרה הריני מורה לכשאתגרס ונתגרסה דיפר על כרחיך הכי סבירא ליה דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר ועוד דסוגיין בריש

פרקין בענין אס ארחץ אס לא ארחץ כרבנן שייכא וכדכתיבנא עלה דההיא [פ. ד"ה ודין]. ואע"ג דאמר רבא מאן חכים למעבד כי הא אי לאו רב אחא

אלמא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה הילכתא כותיה לאו ראייה היא דמשום דאפיק נפשיה מפלוגתא הוא דקלסיה

וכדכתיבנא לעיל וליכא למדחי כל הני ראיות משום הא דקלסיה רבא דאיכא למדחייה וכדכתיבנא. הילכך נקטינן דבעל מפר אע"פ

שלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשתלתה נדרה דבדר שהיא עשויה לעצור על תנאה דומיא דאס עושה אני על

פי אבא ועל פי אביך דכיון שהיא מנטערת אס לא תעשה לפיהן כאלו עשתה דמי אבל תלתה תנאה דבדר שאינה עשויה לעצור

עליו אינו מפר אלא אס כן חל הנדר והיינו דאמרינן בריש פרקין [עט:] למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

צ.

כד א ב מיי פיו מהל' שבעות הל' יד [טז] ופיי"ב מהל' נדרים הלי"ב סמג לאוין רמב' טוש"ע יו"ד סי' רמח סעי' ז וסי' גלד סעי' טט:

כה ג ד מיי פיו מהל' שבעות שס סמג לאוין רמב' טוש"ע יו"ד סי' רכט סעי' ט:

קטנה

תוספות

ושרקיה בינא. פי עתו צטיט שלא יהנה מן העולם. אי"נ ית לפרש שרקן כדי שלא יכירהו רב חסדא שהיה מנציגש על מה שלא קיים נדרו:
מאן חביבם כו'. שלא היה רואה להמיר עד שהזאא וחל הנדר:
ה"ג בשאלה. דקסבר הלכה כרבי נתן:
דבתריב והפירה הלבנה. פירש ה"ר אליעזר לא דיעמי לפרש היכי משמע ליה מהכא ונראה לסימנא בעלמא נקטייה הש"ס

ותפירה בנייה בנין האיסור נראה הוא המקומי כאלו צנה צמה וסימנא בעלמא ועעמא מסבדא במקום שאין איסורא לשון הר"ר אלעזר ואית ספרים דגרסי וטעמיה דרבי נתן משום דכתיב והפר מרה אשר עליה דמשמע לאחז שיחול עליה הנדר יפירו ועעמא דרבנן משום דכתיב מפר מחשבות ערומים משעת מחשבה קודם שיחול האיסור יפר וגם זה אמר הר"ר אליעזר דאית סמנא בעלמא משעת נדרו יתורה נן צנח אלא סימנא בעלמא דאית סתמא האי עעמא דר' יהודה הו' נבא דרבי יהודה נן צנח אמרי בעבדים ואח"ג דאית סתמא האי עעמא דר' יהודה נן צנח:
קונם שלא אהנה משלו: נשאל על הראשון. שאקבר הנאחמו עליו ואחר כך נשאל [על השנין סי"ד [דשנין רואה לומר על החכם שני לאיסור:
אי בעי אדרא ביה שריל כלומר ישאל על איזה שיראה תחילה:
מי ידעינן הי קבא והי בתרא. דילמא נשאל על הראשון תחילה דקאמר היינו חכם וקרי ליה ראשון משום דהוי ראשון לשאלה וטני קרי לאחר משום דהוי שני לשאלה ראשון דנקט לאו דווקא וה"ה דנני למדמי הא מני רבי נתן כדדחי בסמוך:
נשאל על נדרו. שכתב ליה ואלו נשאל על מירוחו שחרי עדיין לא חל עד ששאל על מירוחו ויהנה מאחור פלוני:
הא

האיסור הר"ר אליעזר דאית סמנא בעלמא משעת נדרו יתורה נן צנח אלא סימנא בעלמא דאית סתמא קודם שיחול יפר והכי נמי מנינו פרק הדך [עפוינן דף עג:] ודיאלל בנדרו מלכא דלא מיימי אלא סימנא בעלמא לומר דרבי יהודה נן צנח אמרי בעבדים ואח"ג דאית סתמא האי עעמא דר' יהודה נן צנח:
קונם שלא אהנה משלו: נשאל על הראשון. שאקבר הנאחמו עליו ואחר כך נשאל [על השנין סי"ד [דשנין רואה לומר על החכם שני לאיסור:
אי בעי אדרא ביה שריל כלומר ישאל על איזה שיראה תחילה:
מי ידעינן הי קבא והי בתרא. דילמא נשאל על הראשון תחילה דקאמר היינו חכם וקרי ליה ראשון משום דהוי ראשון לשאלה וטני קרי לאחר משום דהוי שני לשאלה ראשון דנקט לאו דווקא וה"ה דנני למדמי הא מני רבי נתן כדדחי בסמוך:
נשאל על נדרו. שכתב ליה ואלו נשאל על מירוחו שחרי עדיין לא חל עד ששאל על מירוחו ויהנה מאחור פלוני:
הא

בני רבי נתן היא. אבל (א) רבא יכול להיות כדי היכי דנהפריה מיפר אע"ג שלא חל בהמרת חכם נמי ממיר אע"ג שלא חל:
אבל בשאלה ד"ה בותיר בוד. אע"פ שלא חל דכתיב לא יחל דכרו למימר דלא הוי כמעשה כלומר ממיר מיד אע"פ שאין שם עדיין אלא דבור אמר הוא דלא יחל אבל אחרים מוחלין לו:

קטנה

ושרקיה טינא. כדי להראותו שהוא זריך לצריות לאלתר לכבוס בגדיו. וקסבר כי היכי דפליגי רבנן ורבי נתן בהפרה פליגי נמי בשאלה דרבי נתן נמי ס"ל בשאלה דאין חכם ממיר אא"כ חל הנדר ונהי דצמאי דפליגי ר' נתן ורבנן קיימא לן כרבנן דיחיד ורבים הלכה כרבים וכדבעינן למכתב קמן איהו לאפוקי נפשיה מפלוגתא הוא דעבד הכי. והאי דלא קאמר רבא קסבר ממלווקת צהפיה אבל בשאלה דכרי הכל אין חכם ממיר אא"כ חל הנדר וכדאמר רב פפי לקמן בסמוך לא מידוק מינה דמדלח אמר רבא הכי מכלל דלא סבר כרצ פפי דליתא דהיהא דרב פפי הילכתא היא וכמו שנכתוב לפינוי צסמוך בס"ד ורבא נמי אפשר דהכי סבירא ליה והאי דלא אמר הכי משום דמהאי עובדא ליכא למידק כולי האי דנהי דודאי איכא למידק מינה דרב אחא צב הונא לא סבירא ליה כמאן דאמר לקמן מחלווקת צהפיה אבל בשאלה דכרי הכל אין חכם ממיר אא"כ חל הנדר דמנלן הא דאפשר דנהי דסבירא ליה דבשאלה נמי פליגי לאפוקי נפשיה מפלוגתא

הפרה צמחשבה צלצד דלכתיבי ליה חייילא: **דכתיב לא יחל דכרו**. לא יעקור חלותו [דצרון ודייקינן הא אחרים עוקרין אלמא אין חכם ממיר

אלא אס כן חל הנדר: **נשאל על הראשון**. על המודר ומתוך כך נאקר על החכם שמתירו ולפיכך חוזר ונשאל עליו: **אי בעי**

על האי מסשיל ברישא. ילך אלל חכם ויאמר אני הדרמי ראוון מנכסי והדרתי גם כן אותו חכם כשאשאל לפניו ועכשיו אני רואה

לישאל לפני פלוני חכם ומתחרט אני על מה שאסרתיו צהנאתי. ומדלח אפשר למעבד הכי ש"מ דאין חכם ממיר אלא אס כן חל

הנדר: **ומי ידע הי קמא והי צמרא**. הש"ס הוא דקא דחי למאן דמיימי הך סייעתא דמי ידע למאן קרי תנא ראשון או אחרון דילמא

כי קמני ראשון ושני לשאלה קאמר שנשאל על אי זה מהן שיראה תחלה וההוא קרי ליה ראשון ואותו אחר שנשאל עליו אח"כ קרי ליה

אחרון: **הא רבי נתן היא**. דחי ליה דבהפרה בעי' שיחול הנדר וכל שכן בשאלה דכתיב לא יחל אבל לעולם אימא לך דרבנן כי היכי דפליגי

למימרא דלח לא הוי ציה מעשה דכדכרו דכור בעלמא משמע ולא חלות הנדר: **ולענין הלכה קיי"ל**

כרבנן דפליגי עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דאמר (לעיל פט.)

דאשת איש שאמרה הריני מורה לכשאתגרס ונתגרסה דיפר על כרחיך הכי סבירא ליה דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר ועוד דסוגיין בריש

פרקין בענין אס ארחץ אס לא ארחץ כרבנן שייכא וכדכתיבנא עלה דההיא [פ. ד"ה ודין]. ואע"ג דאמר רבא מאן חכים למעבד כי הא אי לאו רב אחא

אלמא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה הילכתא כותיה לאו ראייה היא דמשום דאפיק נפשיה מפלוגתא הוא דקלסיה

וכדכתיבנא לעיל וליכא למדחי כל הני ראיות משום הא דקלסיה רבא דאיכא למדחייה וכדכתיבנא. הילכך נקטינן דבעל מפר אע"פ

שלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשתלתה נדרה דבדר שהיא עשויה לעצור על תנאה דומיא דאס עושה אני על

פי אבא ועל פי אביך דכיון שהיא מנטערת אס לא תעשה לפיהן כאלו עשתה דמי אבל תלתה תנאה דבדר שאינה עשויה לעצור

עליו אינו מפר אלא אס כן חל הנדר והיינו דאמרינן בריש פרקין [עט:] למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה

וכדכתיבנא

קטנה